

Şeirlərdə İstanbul

Ümid Yaşar Oğuzcan

İSTANBUL

Evin içində bir oda, odada İstanbul.
Tərtəmiz, bərraq bir ayna,
aynada İstanbul.
Mövsüm yaz oldu, qış oldu,
havada İstanbul.
Qadın çantasını açdı,
çantada İstanbul.
Uşaq bir qarmaq atdı dənizə, gördüm.
Çəkməyə başladı, qarmaqda İstanbul.
Bu nə tövr su, bu nə tövr şəhər,
Şüşədə İstanbul, masada İstanbul.
Biz gedəndə gedir, biz duranda durur.
Ay kimi,
Bir yanda sən, bir yanda mən,
ortada İstanbul.
Bir dəfə sevdimni, əl çəkməz səndən,
Hara gedirsən get,
oradadır, orada İstanbul!

BAŞQA BİR İSTANBUL

Oturdum, başqa bir İstanbul düşündüm,
Daha çox sən olan, yəni, dopdolu səninlə.
Yaşılı daha yaşıl, maviyi daha mavi,
Hər şeyi gözəlləşdirən o əllərinlə.

Sıldım bütün ulduzları göy üzündən,
Yerinə gözlərini qoydum, gözlərini.
Sərdim saçlarını üstünə İstanbulun,
Dodaqlarının rənginə boyadım hər yerini.

İndi İstanbul elə aydınlıq, elə pırlı-pırlı,
O osən sənin ətrindir dənizlərdən, -
Sənin gözəlliyinlə süslədim bağçaları.
Səni İstanbul yaptım, İstanbulu sən,
Hər küçənə şeirim yazdım, satır-sətir,
İndi bu şəhərin bütün səmtləri səni anladır.

İSTANBUL İŞIQ-İŞIQ

İstanbul külək-külək, sevgilim,
gah bir lodosdu, dənizlərdən asan,
iltqı, iltq, gah iltgüc kimi dəli poyraz.
Aç, tək saçlarını

Boğazdan bir gəmi keçdi, Mənim ağılımdansa sənin gözlərin...

küləklərinə İstanbulun.
bu şəhərdə sevgisiz və külöksiz
yaşamaq olmaz.

İstanbul bulud-bulud, sevgilim,
bozisi bəmbozay,
incə tül kimi,
bozisi qapqara, qotran misalı...
Buludları da insanlarına
bənzər İstanbulun,
İnanma, sevgilim, inanma buludlara.

İstanbul yağış-yağış,
gah narn-narın yağar,
gah da səhəngdən süzülürçəsinə.
Hələ bir yağmağa başlasın...
Sevgilim,
ölmək yaşamaq kimidi bu şəhərdə,
Yaşamaq da ölmək kimi...

İstanbul dəniz-dəniz, sevgilim,
bir az maviyə,
bir az yaşıla çalan düzlu su -
üstündə irili-xırdalı qayıqlar...
Vəfasızdır dənizləri İstanbulun, sevgilim,
İstanbul qədr.

İstanbul qədəh-qədəh, sevgilim,
içdikcə içmək istəyir adam,
Sərxoşluğu od tutub
yanmağa bənzər
və bir kölgədir yalnızlıq
Səninlə dolaşar,
səninlə gözər
meyxanələrində.

İSTANBUL DEDİM DƏ SƏNİ XATIRLADIM

Budur İstanbul...
Budur yorğun-arğın şəhər...

Budur canından bezmiş
Bosfor gomiləri...
Budur kədərli tramvaylar...
Qalata körpüsündən
insanlar keçir,
üzlərində tələş...

Və bir səssizlik
əriyir pilləkənlərdə
addım-addım.

Budur İstanbul...
İstanbul dedim də
səni xatırladım...

Balıqçı səbətələrində
tekir, bambunya, iskurmu, levrik -
pulları gümüşü çalar -
Budur İstanbul...
Qarşıda
gözləri yaşlı bir qadın kimi
Qız kulesi,

və əl kimi
Allaha açılmış minarələr...
Yorğun şəhər,
Məhzun şəhər...
İstanbul dedim də səni xatırladım.

Boğazdan bir gəmi keçdi,
Mənim ağılımdansa sənin gözlərin...
"Bəbək"di dedilər, düşdüm.
Hara baxırsan dənizdi,
mavi-mavi bir hüznü
ayaqlarının altında...

Budur İstanbul,
Haliç,
Çiçək pasajı,
Beyoğlu...
Bəyoğlunun dar küçələrində
İçim ürpətilərə,
qorxularla dolu...
İstanbul dedim də səni xatırladım.

Yavuz Bülənd BAKİLƏR

GÖZLƏRİN İSTANBUL OLUR

Qəfildən bir yağış başlayır yenə,
Bir gözəllik doğur ürəyimdə şeirdən.
Qağayılar qonurlar çiyyənlərimə,
Gözlərin İstanbul olur birdən.

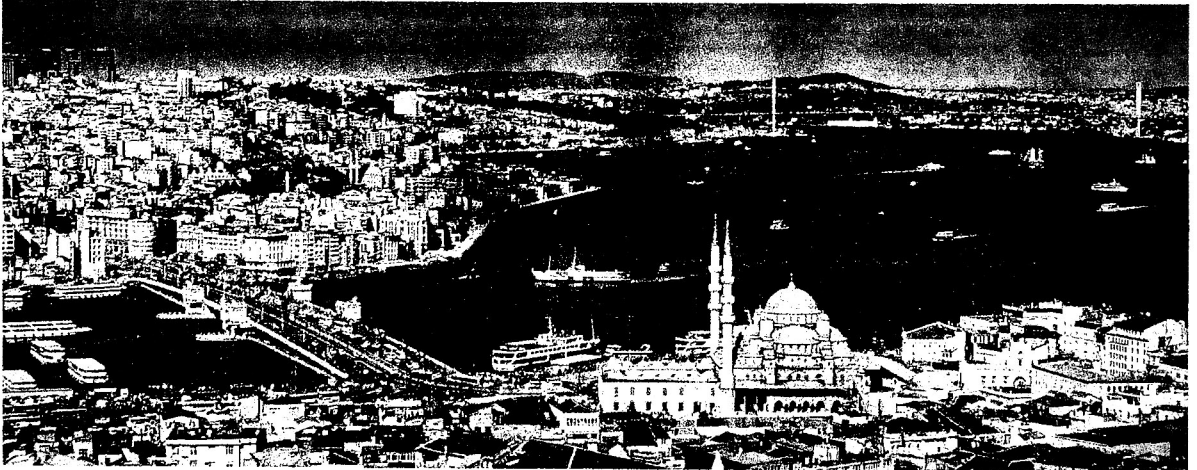
Səhərlərdən, axşamlardan uzağam,
Şeirlərim rüzgardır, dağlardan osən.
Məhzun göllər kimi quruyacağam,
Bir gün birdən-birə çıxıb gəlmədən.

Şərqlilərə gələcəksən, duyğulu, incə,
Yalnız gözlərimə bax deyəcəksən.
Əllərim üsulca əllərinə dəyincə
Ansızın qeyb olub gedəcəksən.

Bir ölüm elə hey şəklini çəkdikcə
pəncərələrə,
Bir ölüm elə hey siləcəm, siləcəm...
Qəlbim göyqurşağı, gündə min kərə
Sənin üçün, sənin üçün can verəcəm.

Nə gözəl səni bulmaq bütün üzlərdə,
Sonra da qeyb etmək elə o yerdə.
Nə gözəl minəcəyim gomilərə gecikmək,
Tək-tonha qalmaq isklələrdə.

Qəfildən bir yağış başlayır yenə,
Bir gözəllik doğur ürəyimdə şeirdən.
Qağayılar qonurlar çiyyənlərimə,
Gözlərin İstanbul olur birdən.

Ziya Osman SABA

İSTANBUL TÜRKÜSÜ

Soni görtürəm yənə, İstanbul,
uzaqdan, gözlərimlə
qucaqlayırımı kimi:
minar-minarə,
ev-ev,
yol-yol,
meydan-meydan...

Gəlir Boğaz içindən -
limandan qalxan gomilərin səsi,
Mavi sular üstündə yənə
xatirələr qədər bambobaz
Qız kuləsi.

Bir yanda
səhər-səhər
günəşlə bərabər
doğulduğum sahil - Beşiktaşım.
Bir yanda somi-somi, yer-yer
beş yaşım,
on beş yaşım,
ah, iyirmi yaşım...

Durur o topocikdə
oxuduğum məktub,
Əsgərlik çağında
qışla idi obir üzü.
Bir gün bir qızım
verdi mənə
Hüsnünə doymadığım Rumelihisarı.

Mənim deyilmi oralar -
Babamın yatdığı Kiçiksü,
Anamın yatdığı Eyubsultan...
Hər belə kövrüklükə,
Sanki çocuğmuşam kimi,
Tutar əllərimdən İstanbul...

Naşidə GÖYTÜRK

İSTANBUL

Gecəsində hüzn,
Gündüzündə hüzn,
Ulduzunda hüzn,
Dənizində hüzn.
Nəca qyıdın
hələ fidan olan səvgimə?
Mən sonin yalanlarının
sancısını çəkirim...
Ağlım başına yığ,
vuraram səni, İstanbul!
Vuraram boynundakı gərdanlıqdan.
Vuraram səni on sari payızından.
Ağlım başına yığ...
Sənə yalvaran
bu neçənci şair,
bu neçənci seir...
Yarımqıç qalmış
sevğilərdən göldik qucağına,
şeyrimiz yetim qalsın deyər?
Dillə deyər bilmərəmə,
qəlbimi anla:

sevda de buna,
çörək pulu de buna,
eşq de,
ar, namus de,
adət de,
cafa de, səfa de,
vəfa de,
nə deyirsən, de!
Amma ağlım başına yığ,
özünü olə al,
vuraram səni, İstanbul,
vuraram ən yaşlı baharımdan,
Qız kuləndən, Asiyanıdan, Bəbəkədən,
dənizindən vuraram səni,
mavi-mavi axar qanım,
mavi-mavi ağıllarım sənə,
monə mənə vurdurma,
ağlım başına yığ,
özünü olə al,
İstanbul, İstanbul!

Ceyda GÖRK

* * *

Öl desən, öldürdim,
qal desən, qalardım.
Sev dedin, sevdim,
anlamadın...
Çıxıb getmək idimi muradın,
zifiri qaranlıqım?
Hər gün dan söküləndə
yuyardın üzünü
səhər ozanlarının şofoqlarında...
O ozanlarda hələ
duaların var...
Sevdim,
bu şəhri-İstanbul kimi
fikirlərim qarmaqarışığı
Nə yaşadığım,
nə yaşamadığım bölli...
Mümkünü yox unutmamın...
İstanbulu sevər kimi
sevdim səni,
Və səniz
İstanbulu həsrət kimi
yaşadım.

Turqut UYAR

BİR SƏHƏR

Ver olini, Heydərpaşa,
Gomi limandadır, pırlı-pırlı.
Hava azacıq soyuq.
Dənizdən qotran və balıq iyi gəlir,
Körpüdən qayıqla
keçmişəm qarşı üzə,
Birməfəso çixdim bizim yoxuşu...
Bir gün səhər-səhər qapını döysəm,
Kimdir? - desən
yuxulu sosisinə içəridən...
Nə bilim,
bəlko saqların dağınmıdır,
bəlko tam ayrılmamisan,
Bəlko əvvəlkindən də

gözəl olmasın?

Nə bilim?
Bir gün səhər-səhər qapını döysəm,
Oyandırsam yuxudan səni,
Hələ sis çəkilməmiş Haliçdən,
Hələ insanlar işə getməmişdən...

Kubilay TƏK

MƏNİM ADIM İSTANBUL

İstanbul mənim şəhərim,
aynada əks edən üzüm.
İstanbul mənim şəhərim,
İstanbul qişım, yazım.
İstanbul yorğun əllərim,
gecə qaranlığım.
İstanbul yorğun əllərim,
hər zaman inandığım.
İstanbul mənim adım,
Konstantindən sonrakı.
İstanbul mənim adım
ölanodək baki

İstanbul mənim türküm, -
gecələr dinlədiyim.
İstanbul mənim türküm -
ağılayaraq inlədiyim.

İstanbul ana qucağım,
İsti, daldə bucağım.
İstanbul ana qucağım,
Olmasa, olmayacağam.

İstanbul içimdəki sancı
qıvrılaraq izlədiyim.
İstanbul içimdəki sancı,
hər kösdən gizlədiyim.

İstanbul mənim adım
Konstantindən sonra
İstanbul mənim adım
1453-dən sonra.

Nazim HİKMƏT

GÜLXANƏ PARKINDA

Başım köpük-köpük bulud, içim, çötlüm daniz,
Mən bir ceviz ağacıyam Gülxanə parkında.
Budaq-budaq, şərhəm-şərhəm qocaman bir ceviz,
Nə son bunun forqındosən, nə polis forqında.
Mən bir ceviz ağacıyam Gülxanə parkında,
Yarpaqlarım suda balıq kimi qıvıl-qıvıl,
Yarpaqlarım ipək mənə kimi tiril-tiril.
Yarpaqlarım əllərimdir, tam yüz min olım var,
Yüz min olə toxunuram sənə, İstanbul.
Yarpaqlarım gözlərimdir, şaşaraq baxaram,
Yüz min gözəl seyr edərdəm, səni, İstanbulu,
Yüz min ürək kimi çarp-ar çarp-ar yarpaqlarım.

Mən bir ceviz ağacıyam Gülxanə parkında,
Nə son bunun forqındosən, nə polis forqında.

DAVİD OYSTRAXA MƏKTUB

İstanbula getmişsiniz.
Konsertinizdəymiş.
Çox bəxtsiz bir qadım
xoşbəxt etmişiniz.
Yağmura uzanan
iki yaşıl yarpaq kimi gözləri
baxmış barmaqlarımızı.
Məktubunda "Unutdum hər şeyi" - deyir,
Dərdlərindən başqa
unudacaq bir şeyi yox.
"Ağladım" deyir, "Fərəhləndim" - deyir,
"Dünya" - deyir, "gözəl, içim rahat".
Siz qışandığınız
biricik insansınız, ustad.

İSTANBULLU QAĞAYILAR

"Slavya" qəhvəxanasında
dostum Taufferlə
Viltava irmağının sahilində
üzəbüz oturub,
Şirin-şirin söhbət etməyi sevirəm,
İllah da səhər-səhər,
İllah da yaz aylarında
İllah da səhər-səhər,
İllah da yaz aylarında.
Söhbət edərkən xəyallara dalaraq,
Bir-birimizi
gah itiririk
gah bularaq...

İllah da səhər-səhər,
İllah da baharda
Praqa şəhəri gümüşü bir dumandır,
Və birdən Nezval çıxar qəbrindən,
paramparça ürəyi də öldinə,
qarşılaşırlar Orxan Vəliyev.
Rumelihisarında gəlir -
telli qovağa bənzər Orxanım,
onun da ürəyi dalik-deşik...

Biz də o yolun yolçusuyuq, Tauffer,
bilirik, sənətlərin ən qorxulusu sairlikdir:
sirlər sirtini öyrənmək üçün
ürəyini yeyəcəksən, yedirdəcəksən...

Praqa şəhəri gümüşü bir dumandır,
Viltava limanına
qağayılarda gəlir İstanbul...
Legionerlər körpüsünə gedək, Tauffer,
gedək İstanbulla qağayılara yem verək...

Hazırladı:
DİLSUZ

